

Talouden puolivuotiskatsaus

KHALL 22.09.2025 § 306
2421/02.02.02/2025

Valmistelija

Kaupunginvaltuusto on 9.12.2024 § 64 hyväksynyt vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2026–2027 taloussuunnitelman.

Kaupunginhallituksen 7.1.2025 käyttösuunnitelmia koskevan päätöksen mukaisesti kaupunginhallitukselle ja valtuustolle toimitetaan neljännesvuosittain kaupungin talouden tilanteen yksityiskohtaisempi seuranta, jota täydentää talouden kuukausiraportointi hallitukselle.

Alkuperäinen talousarvio oli -1,951 miljoonaa euroa alijäämäinen. Maaliskuussa valtionosuusarviota kasvatettiin 1,0 miljoonalla eurolla. Kuntaveroarviota vähennettiin 0,4 miljoonalla eurolla ja yhteisöveroarviota vähennettiin 0,3 miljoonalla eurolla. Tilikauden alijäämä on muutosten jälkeen -1,651 miljoonaa euroa.

Tilikauden tulos on kesäkuun lopussa noin +0,5 miljoonaa euroa, mikä on merkittävästi talousarviota parempi. Edelleen jatkuvien tasapainotustoimien ja tarkan menokehityksen hallinnan avulla tilikauden tulos voi parhaimmillaan toteutua merkittävästikin talousarviota parempana. Tämä edellyttää edelleen tasapainotusohjelman noudattamista. Mahdolliset talousarviomuutokset tätä koskien tuodaan marraskuun valtuuston käsittelyyn, kun elo- ja syyskuun toteumat ovat käytettävissä.

Talousarviota paremman tuloksen merkitys korostuu, koska vuoteen 2025 kohdistuu tuloeriä (valmistava opetus, kotoutumiskorvaukset ja osin verotilitykset), joiden ennakoidaan vuonna 2026 olevan nykytasoa pienemmät. Myös palkankorotukset vaikuttavat kaupungin talouteen ensi vuonna taloutta heikentävästi ja talousarviota 2026 valmistellaan alijäämäisesti.

Tuloskehitykseen vaikuttavat merkittävästi valmistavan opetuksen valtionosuudet ja niiden ennakot, jotka painottuvat tälle vuodelle. Vuonna 2026 rahoitus vähenee merkittävästi ja vuonna 2027 maksetaan takaisin tänä vuonna saatavaa ennakkoa. Myös kotoutumiskorvauksia on kertynyt merkittävästi talousarviota enemmän. Tämä näkyy siinä, että elinkeino- ja konsernipalvelujen toimintatuotot ovat toteutuneet lähes kokonaan jo kesäkuun loppuun mennessä. Mikäli vastaava kertymä jatkuu myös loppuvuonna, parantaa se tilikauden tulosta merkittävästi.

Lisäksi verotuloissa näkyy aikaisempien vuosien hyvä kehitys, koska vuoden 2025 verotuksen tilitystä oikaistaan vasta ensi vuonna vastaamaan toteumaa. Työllisyyskehityksen vaikutukset kaupungin talouteen näkyvät siten viiveellä.

Toimintakate oli kesäkuun lopussa -15,9 miljoonaa euroa, mikä on 36,8 prosenttia koko vuoden talousarviosta. Vuotta aiemmin toimintakate oli -16,2 miljoonaa euroa, joten toimintakate on parantunut noin 0,3 miljoonaa euroa vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna. Vuosikate oli kesäkuun lopussa 2,6 miljoonaa euroa eli 94,5 prosenttia talousarviosta. Vuosikate

on näin ollen selvästi parempi kuin vuotta aiemmin, jolloin vastaava kertymä oli noin 1,0 miljoonaa euroa.

Tämä kertoo menokehityksen ja tuottojen paremmasta toteutumisesta kuin edellisvuonna. Kokonaisuutena kaupungin alkuvuoden talous on toteutunut talousarviota paremmin. Vaikka valtuuston päätöksellä verotuloarviota on alennettu, kulujen kehitys on osaltaan mahdollistanut positiivisen tuloskehityksen. Loppuvuoden verotulojen ennakoitu vähenemä kuitenkin heikentää tulosta. Talouden sopeuttaminen ja menokuri ovat edelleen keskeisiä, jotta myös vuoden 2026 lähtökohdat voidaan turvata.

Kunnallisveroa kertyi tammi–kesäkuussa noin 11,2 miljoonaa euroa, mikä on 0,5 miljoonaa euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Yhteisöverot jäivät 1,65 miljoonaan euroon, mikä on noin 35 000 euroa edellisvuotta vähemmän. Kiinteistöveroa kertyi kesäkuun loppuun mennessä noin 0,27 miljoonaa euroa, mikä on 0,36 miljoonaa euroa enemmän kuin vuotta aiemmin johtuen vuoden 2024 oikaisusta.

Yhteensä verotuloja kertyi kesäkuun loppuun mennessä noin 13,1 miljoonaa euroa eli 46 prosenttia muutetusta talousarviosta. Elokuun loppuun mennessä verotuloja on kertynyt 14,6 miljoonaa euroa eli 70 prosenttia muutetusta talousarviosta. Kunnallisveron kertymä on tällöin 0,71 miljoonaa euroa edellisvuotta suurempi ja kiinteistöverot 0,48 miljoonaa euroa suuremmat. Yhteisöverot sen sijaan ovat laskeneet noin 0,3 miljoonaa euroa ja jäämässä edellisvuotta heikommiksi. Verotulojen loppuvuoden kertymään kohdistuu edelleen epävarmuuksia. Toukokuussa tehtiin kaikkia kuntia koskeva verotulo-oikaisu ja marraskuussa tehtävä vuoden 2024 toteumaan perustuva oikaisu on verottajan arvion mukaan noin +0,14 miljoonaa euroa, kun se vuonna 2024 oli noin +0,75 miljoonaa euroa.

Valtionosuudet ovat vuonna 2025 arviolta 11,35 miljoonaa euroa, mikä on miljoona euroa enemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa. Kasvu johtuu pääosin perusopetuksen valmistavan opetuksen ennakoitua suuremmasta arviokorjauksesta ja 650 000 euron ennakosta. Valmistavan opetuksen määrä on kuitenkin laskenut vuoden 2023 tasosta, jolloin vuonna 2027 tämä vähentää saatavia valtionosuuksia. Ennakkotietojen perusteella myös vuoden 2026 valtionosuudet tulevat olemaan vuotta 2025 pienemmät.

Kaupungin asukasluku oli kesäkuun lopussa 12 564. Väestö on kasvanut vuoden alusta 86 henkilöllä, mutta toukokuun jälkeen väestö on kääntynyt hienoiseen laskuun. Työttömyysaste oli kesäkuun lopussa 12,2 prosenttia (649 henkilöä), kun se vuotta aiemmin oli 10,8 prosenttia. Työttömyyden kasvu on siten selvä ja heijastuu viiveellä myös kaupungin talouteen.

Toteumat tulosityksittäin:

Elinkeino- ja konsernipalvelut

Toimintatuotot: talousarvio 0,96 M€, toteuma 0,92 M€ (96 %).

Toimintakulut: talousarvio -6,11 M€, toteuma -2,59 M€ (42 %).

Toimintakate: talousarvio -5,15 M€, toteuma -1,67 M€ (32 %).

Hallinto- ja tukipalvelut

Toimintatuotot: talousarvio 3,83 M€, toteuma 1,81 M€ (47 %).

Toimintakulut: talousarvio -5,78 M€, toteuma -2,78 M€ (48 %).

Toimintakate: talousarvio -1,95 M€, toteuma -0,97 M€ (50 %).

Varhaiskasvatus

Toimintatuotot: talousarvio 0,23 M€, toteuma 0,12 M€ (54 %).

Toimintakulut: talousarvio -7,71 M€, toteuma -3,64 M€ (47 %).

Toimintakate: talousarvio -7,48 M€, toteuma -3,52 M€ (47 %).

Opetus

Toimintatuotot: talousarvio 0,89 M€, toteuma 0,85 M€ (96 %).

Toimintakulut: talousarvio -19,79 M€, toteuma -9,20 M€ (47 %).

Toimintakate: talousarvio -18,45 M€, toteuma -8,35 M€ (45 %).

Kulttuuri

Toimintatuotot: talousarvio 0,03 M€, toteuma 0,01 M€ (34 %).

Toimintakulut: talousarvio -1,27 M€, toteuma -0,56 M€ (44 %).

Toimintakate: talousarvio -1,25 M€, toteuma -0,55 M€ (44 %).

Vapaa-aika

Toimintatuotot: talousarvio 0,33 M€, toteuma 0,20 M€ (60 %).

Toimintakulut: talousarvio -2,27 M€, toteuma -1,08 M€ (47 %).

Toimintakate: talousarvio -1,94 M€, toteuma -0,88 M€ (45 %).

Kaupunkisuunnittelu

Toimintatuotot: talousarvio 0,54 M€, toteuma 0,04 M€ (7 %).

Toimintakulut: talousarvio -0,84 M€, toteuma -0,35 M€ (41 %).

Toimintakate: talousarvio -0,30 M€, toteuma -0,22 M€ (75 %).

Rakennettu ympäristö

Toimintatuotot: talousarvio 8,25 M€, toteuma 4,05 M€ (49 %).

Toimintakulut: talousarvio -8,47 M€, toteuma -3,51 M€ (41 %).

Toimintakate: talousarvio -0,04 M€, toteuma +0,54 M€ (ylijämäinen).

Ympäristöpalvelut

Toimintatuotot: talousarvio 0,92 M€, toteuma 0,43 M€ (46 %).

Toimintakulut: talousarvio -1,44 M€, toteuma -0,61 M€ (42 %).

Toimintakate: talousarvio -0,52 M€, toteuma -0,18 M€ (35 %).

Tulosityksikoittain merkittävimmät poikkeamat ovat elinkeino- ja konsernipalvelut, joissa tuloja on kertynyt merkittävästi talousarviota enemmän. Tätä koskeva talousarviomuutos tuodaan marraskuun valtuustoon, kun tiedetään myös vastaavalle tulosalueelle kohdistuvien työllisyyden hoidon kustannusten kehitys kesän jälkeen.

Kaupunkisuunnittelun osalta tuloja ei ole vielä kohdistunut tälle vuodelle talousarvion mukaisesti, vaan ne esimerkiksi metsän myynnin osalta toteutuvat myöhemmin.

Lainakanta ilman konsernipankkitiliä oli kesäkuun lopussa noin 49,7 miljoonaa euroa eli se on vähentynyt vuoden vaihteen tilanteesta noin 2,5 miljoonaa euroa.

Yritysvaikutukset	Ei suoria yritysvaikutuksia, mutta kaupungin tasapainoinen talous vaikuttaa merkittävästi alueen elinvoimaan.
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Mika Hatanpää
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus merkitsee puolivuotiskatsauksen tiedoksi ja antaa sen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.

Täytäntöönpano

kaupunginvaltuusto

Lisätietoja antaa

talousjohtaja Ari Virolainen 044 577 2241

kaupunginjohtaja Mika Hatanpää 044 577 2210
